

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krono.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Kako korist donša pristop k naši organizaciji? — O vporabi in reji plemenskih marjascev. — O stavljenju hlevov. — Kako naj se sodi pripravljajo za pijačo in prazni potem ohranjujejo. — Gnojenje z umetnim gnojilom. — Zmrzlikar. — Lepi uspehi z umetnim gnojem. — Kako naj uporabimo letošnje sadje. — Brezobrestna posojila za revne vinogradnike za Štajerskem. — Perutninarški list: O razširjanju štajerske kure. — Drenažni tečaj. — Oddaja gozdnih sadik in državnih nasadov v Ptuj v jeseni 1906. leta v spomladi 1907. — Gospodarski drobtine. — Zborovanje podružnic in krajskih društev. — Uradno. — Tržna poročila. — Oznanila. — Zadruga.

Kako korist donša pristop k naši organizaciji?

Ako vabimo koga, da bi pristopil k naši organizaciji kmetijske družbe, zgodi se pogosto, da dotičnik skomizgne z ramama ter pristavi: „Saj tako nič ne pomaga!“ V takem slučaju se pač mora reči, da je to prav nespameten izgovor. Onim čudnim ljudem, ki se kaj radi na tak način izgovarjajo, naj velja sledeči vzgled.

Že v tem listu se je opozarjalo na socijalnodemokratska delavska društva in se je pokazalo s pomočjo števil, kako napredujejo te organizacije. Sedaj pa te vprašam, dragi kmetovalec, ali res misliš, da so se te organizacije ustanovile zato, da bi si delavci preganjali dolg čas? Misliš, da so se v ta namen nabrale navedene svote? Gotovo ne! Kdor še ni popolnoma gluhi in slepi, ta pač že sedaj opazi, kak nevarni vpliv ima dandanes socijalna demokracija v javnem življenju na Avstrijskem. Ta vpliv sega že tako daleč, da so morali delodajalci nasproti ti socijalnodemokratski organizaciji ustanoviti lastno obrambno društvo. Le z bodočnostjo se ne tolažimo! Bodoča splošna in jednaka volilna pravica bo dala povod, da bo se socijalnodemokratska agitacija prenesla tudi med kmečke posle, kar je tem ložje, ker bodo moški posli imeli ravno isto volilno pravico, kakor gospodarji. Sedaj pa pomislimo, kaj bo, če najde ta socijalnodemokratska agitacija kmeta neorganiziranega. Potem bo se pač kmalu vresničilo, da kmet ne bo več niti v svoji hiši gospodar. Toda oglejmo si to stvar še nekoliko nadalje; hudo je sicer že to, toda najhujše še ni. Najhujše pride še le takrat, ko bo se socijalni demokraciji vsled kmečke malomarnosti posrečilo, da bo dobila velik vpliv pri našem postavođajstvu. Takrat bomo pač lahko rekli: z Bogom kmetijstvo. Takrat je pač res prišel čas, ko bi nič več ne pomagalo biti ud naše kmetijske družbe, ker bi kmet kmalu ne imel niti toliko, kolikor potrebuje, da bi preživel sebe in svoje.

Toda napravimo se slepe nasproti ti preteči nevarnosti; mislimo si, da take nevarnosti res ni, in da kmet lahko mirno obdeluje svojo zemljo. Toda ali mu časovne razmere same ob sebi ne kličejo

takorekoč na uho: Pokoncu, naprej, glej vendar, kaj se godi okrog tebe! In kaj se je zgodilo? Srečni časi naših pradedov, kojih kosti so se v zemlji že spremenile v prah, so se spreobrnil v čas pare, elektrike ter v čas hudih tekmovalnih bojov na gospodarskem polju. Ni več kakor je bilo poprej; zatoraj pa se tudi ne more več tako gospodariti, kakor se je poprej. Kmet, ki hoče dandanes izhajati, mora delati ne le z rokami, ampak tudi z glavo. Da, pokazalo se je celó, da še tako marljiva roka podleže v tem trenutku, ko ne podpira nje dela tudi potrebna veda. Sedaj pa moramo izgovoriti besede, ki utegnejo biti pikre, ki pa so na svojem mestu: Naši predniki, o katerih smo ravno rekli, da so imeli v marsičem lažje stališče kakor sedaj mi, so to nevarnost slutili in so že v začetku preteklega stoletja storili to, česar dandanes marsikteri kmet, da lahko rečemo, večina ne stori: združili so se v kmetijsko družbo. In če se jih mi spominjamo, ali nas ni tako nekako sram? Pač res, dragi prijatelj, ki se izgovarjaš s tem, da itak nič ne koristi organizacija: Sram te je lahko, da si v svojih nazorih glede potrebe kmetijske organizacije za več kakor sto let zaostal! Toda ne samo v moralnem oziru je taka brezbriznost neodpustljiva, tem več še veliko bolj v gmotnem. Pomislimo vendar, kaj pač bi vse lahko storila organizacija, ki bi združevala vsaj večino štajerskih kmetovalcev. Prvič bi bilo že popolnoma nemogoče, da bi se socijalnodemokratska agitacija razširjala med našimi posli in delavci in to iz dveh vzrokov: Prvič ker bi vsled strokovnih in agrarnopolitičnih uspehov, ktere bi dosegli s pomočjo naše organizacije, prišli tako daleč, da bi se lahko merili z industrijo, kar se tiče oskrbovanja naših poslov; vsled tega bi omenjena agitacija pri nas pač ne našla rodovitnih tal. Drugič bi si socijalni demokrati prej dobro premislili, predno bi se nas lotili, ko bi videli, da stojimo ramo ob ramo na trdnih tleh.

Kaj vse bi se takrat pač lahko storilo gledeboljšanja gospodarskih predmetov! Majhni doneski vsakega posameznega uda bi se vrnili kot zlato nazaj na deželo in bi podvojili dobiček, ki ga daje kmetijstvo. Nastal bi nekako nek nov kmečki rod, ki bi bil oborožen zoper časovne

nezgode z vsem mogočim orožjem, rod ki bi ne stokal samo in zdihoval, temveč ki bi se moško poprijel dela. Iz posameznih podružnic bi se razširjal blagoslov organizacije kakor dobrodejen dež čez dotično pokrajino, in na ta način bi marsikaj vzkliko, in dozorelo, kar je dosedaj ležalo pozabljeno in skrito. Poljedelstvo, živinoreja, gozdarstvo; da, niti misliti si ne moremo, kaj vse bi se lahko še storilo v teh panogah, če bi se hotel doseči popolni uspeh. Naša Štajerska je pač tako lepa, in res človek postane nehote otožen, če pomisli, koliko je na gospodarskem polju še zanemarjenega in kaj še vse bi se moralo storiti, da bi nastopila nova doba in nov razmère. Vse to pa bi se lahko vresničilo takorekoč čez noč, če bi se poljedelci tesneje združili, kajti takrat bi imeli sredstva in pa moč, da bi lahko vse potrebno ukrenili.

Tega pa ne trdimo, ker bi mogoče mislili le mi tako, ne, vse to se je napisalo iz izkušenj v drugih deželah. Treba se nam je ogledati le na Nemčijo, ali si vzeti izgled na danskih poljedelcih, in takoj lahko opazimo, kako daleč smo še pravzaprav za drugimi deželami. Škoda, ki jo vsled tega trpe štajerski poljedelci, znaša gotovo več milijonov na leto.

Tako pa smo prišli do opasnega vprašanja: Kdo je temu kriv, da je tako? Jeli kriv centralni odbor, ali tajništvo, ali vosedov Juri, ali pa celo vreme in trganje v nogi? Ne, dragi prijatelj, šalo na stran! Ti sam si popolnoma kriv, da naša organizacija še ni to, kar bi lahko bila, da še je v povojih, ter da ne more napredovati. Pri tebi in tebi jednakomislečih se mora iskati vzrok, ker nikdo drugi kakor vi ste tisti, ki se zmiraj odtegujete organizaciji, in s tem pokvarite vse splošne in izdatnejše uspehe.

Prej smo rekli, da se prijatelj moraš sramovati pred predniki, ki so živeli že pred sto leti; in sicer se moraš sramovati svojih nazadnjaških nazorov. Ta sramota pa deluje kakor razjedljiv lug, če pomisliš sledeče: S prekrižanimi rokami in z izgovorom na jeziku, da itak nič ne pomaga organizacija, gledaš ti, kako se drugi stanovi organizujejo, koliko žrtvujejo za to i. t. d. Uspehov, ki veljajo za skupno kmetijstvo, se udeležuješ, ne da

bi za to kaj storil. Drugi delaje za te, ti pa deliš ž njimi uspeh. Kaj bi pač porekel ti človeku, ki bi s teboj tako ravnal? Na to si odgovori sam, dragi prijatelj!

Ne bilo pa bi prav, ako bi vrgli vse kmete, ki še niso pri kmetijski družbi v eno in isto posodo in ako bi vse tako sodili: Mnogi bi se dali pridobiti, ako bi se jim le vse dovolj razjasnilo! Kaj pa z vnemarnimi? Mogoče, da še ta ali oni spremeni svoje mnenje, ako bere te vrstice, če noče, da ga prištevamo onim, katerim velja ta pridiga v popolni meri.

H. R.

O vporabi in reji plemenskih mrjascev.

Večji ali manjši uspeh v svinjereji zavisi večinoma od tega, kako se izbirajo in vporabljaajo plemenske živali. Po mrjascu kakor tudi po svinji podejujejo mladiči njih lastnosti in obliko telesa. Če toraj pri svinjereji bolj gledamo na mrjasca, je to le v toliko prav, ker je mrjasec zmožen, da oplodi mnogo svinj in da vsled tega prenese svoje lastnosti na množico praseta, med tem ko svinja k večjemu lahko prinese na to leto le do 20 prascev. Ker je toraj mrjaščev vpliv na čredo oziroma pleme veliko večji, zahteva pač korist svinjerejca, da gleda pri izberi posebno na lastnosti in obliko mrjaščev, ter da združi le take živali, ki odgovarjajo namenu reje. Velik nedostatek, ki se pogosto še nahaja v deželi, je ta, da se premalo gleda na izrejo dobrih mrjascev. Razširjena je tudi nespametna navada, da se vporabljaajo kot plemenjaki mrjaseci, o katerih se ne ve, od kod izhajajo; ali pa se plemenski mrjaseci zrede doma, vsled česar se plemeni tak mrjasec s svojimi najbližnjimi sorodniki. Skoraj pri nobeni drugi živali se ne kaznuje sorodno plemenje tako hudo, kakor pri svinjah v tem, da peša potomstvo. Kakor se mora gledati na to, da se ne plemene sorodne živali, tako je treba tudi paziti, da je mrjasec popolnoma zdrav. Le po popolnoma zdravem mrjascu moremo dobiti tudi zdravo pleme. Sama zunajnost nam še ne more biti porok, da je žival popolnoma zdrava; ampak to se razvidi le iz tega, če se zasleduje, kako se je žival izrejala in krmila. Pri nakupu mrjasca se toraj to ne sme prezreti in se odsvetuje, da bi se nakupovali mrjaseci od svinjerejcev, o katerih se ne ve, kako izrejo in krmijo svojo živino. Zdrav mrjasec mora pa tudi ostati zdrav, kajti od tega trenutka, ko je zbolel, ni več za plemensko uporabo. Zdrava pa ostane žival, če se zreja in krmi pravilno in naravno. Kako pa bi naj ostal mrjasec zdrav, če mu je odločena mnogokrat najžalostnejša usoda, ki ga more doleteti, namreč, da je trajno zaprt v zaduhlem hlevu, ter da se ga le takrat spusti na dan, ko bi naj plemenil. Mrjasec mora imeti na vsak način suh, zračen in svetel hlev. Tudi bi se plemenski mrjasec nikoli naj ne zapiral skupno z drugimi svinjami, da se ne razburja brez potrebe spolno, kar je krivo, da postane navadno sčasoma hud. Za mrjasca je najboljša prostorna utica, kjer se lahko dovolj giblje. Da ne živi mrjasec skupno z drugimi svinjami in se ne goni ž njimi na pašo, to se pri-

poroča iz različnih vzrokov, prav posebno pa zaradi tega, ker se potem da določiti, da bi svinja plemenjača vrgla o določenih, pravih časih mladiče. Gibanje pa je za plemenskega mrjasca neobhodno potrebno, ako naj ostane dalje časa plemenjaki. Mrjasec bi naj v vsej svojej zunajnosti, v vsej svojej obliki in gibanju kazal neko možko moč. Njegov značaj naj bo nekako vesel, toda ne hudoben in zahrbtn. Tudi na to se mora gledati, da so spolni udi dobro zraščeni. Da so mladiči lepi, k temu pripomore veliko tudi to, če se mrjasec začne o pravem času puščati. V tem oziru se pri nas še mnogo greši, ker se mrjasec pušča mnogo prezgodaj, t. j. ob času, ko se njega starost za plemenje še zdavnej ni začela. Svinjerejec, ki dela tako, bo kaj hitro na svojo škodo opazil posledice, kakor slabo plodovitost, slabotne nedorasle prasce in slabo rast. Mrjasca bi toraj ne smeli puščati po plemenu pred dopolnjenim prvim letom in še takrat le po redko. Dorasel je pa mrjasec le še po dokončanem drugem letu, in v tem letu mu je doraslo tudi zobovje. Mrjaseci ostanejo do desetega leta plodoviti, vendar pa se redkokedaj uporabljajo tako dolgo, k večjemu tam, kjer se ni bati sorodstva. Odsvetujemo pa, da bi izvrstne mrjasece začeli koj po drugem letu pitati, ampak boljše je, da se isti zamenjajo z drugimi nesorodnimi, ker na ta način bi se dobava mrjascev olajšala in bi postala cenejša.

Koliko prascev se naj pripusti jednemu mrjascu, to se ne da natančno določiti; mlademu mrjascu se seveda pripusti manj svinj kakor staremu. Najmanjših pripuščajo angleški svinjerejci in to navadno do 10 svinj na enega mrjasca. Na vsak način pa ostane tak mrjasec potem več časa plodovit in oplemeni bolj gotovo. V vzornih svinjerejah naše c. kr. kmetijske družbe tudi ne pride povprečno na enega mrjasca več kakor 10 svinj. Na deželi so razmere v tem oziru zelo slabe; ker — kakor je statistično dokazano — pride tam na 75 svinj en sam mrjasec. Seveda moramo pomisliti, da svinje tukaj ne kotijo v gotovih dobah, ampak to je razdeljeno na celo leto, vsled česar postane vporaba mrjasca bolj enakomerna. Taka razdelitev na celo leto pa se ne sme nahajati v umni svinjereji. Če kotijo svinje le v dveh perijodah, je seveda čas med posameznim oplemenjenjem mnogo krajši, in je pač težko, da bi potem en sam mrjasec oplodil toliko svinj. Dobro je toraj, da se redi že za 20—25 svinj po en mrjasec. Tudi na to je treba paziti, da se spušča mrjasec samo enkrat na dan. Da ostane mrjasec dolgo dober plemenjaki, mora imeti tudi za to primerno hrano. On se ne sme krmiti z isto pičo kakor druge svinje. Njegova hrana naj bi bila kolikor mogoče naravna. Po letu je najboljša sveža piča, pomešana z ovsem, po zimi pa naj nadomestujejo svežo pičo senske cvetlice, pleve in drobna otava in sicer vse to namočeno, potem pa surova repa in pesa, pomešana z ovsem. Kot pijača se priporoča čista voda. V obče pa se naj hrana ravna po tem, kako se uporablja mrjasec, naj bo močna ali slabejša, da isti ne postane debel, ter ne zgubi prezgodej svoje plemenske veljave.

pl. Naredi.

O stavljenu hlevov.

Piše Janez Putz, Sv. Lovrenc ob Wekselnu.

V naslednjem se objavi proračun, ki se je podal pri stavljenu v prejšnji številki opisanega hleva za govedo. Po tem pač vsakdo lahko preračuni, koliko bi stal tak hlev v kateremsi kraju.

Cene za material in delavce niso navedene, ker so iste gotovo v različnih delih dežele različne.

A. Material za zidarska dela:

Lomljenega kamna 200 kubičnih metrov, apna 15 stotov, peska 20 kubičnih metrov, cementa 600 kilogramov, prod 180 kubičnih metrov.

B. Dnevi dela zidarjev in podavačev.

Zidarji 200 $\frac{1}{2}$ dnov, podavači 92 $\frac{3}{4}$ dnov, podavačice 64 dnov.

C. Les za tesarska dela.*)

4 komadi	zidarskih stolic (Mauerbänke)	8-40 m dolge	$\frac{19}{20}$	debele
5	Bund	11-20	"	$\frac{19}{20}$
10	smrekovih tramov (Fichtenträme)	11-20	"	$\frac{20}{21}$
11	"	6-50	"	$\frac{20}{24}$
10	mecesnovih tramov (Lärchenträme)	11-20	"	$\frac{20}{24}$
11	"	6-50	"	$\frac{10}{24}$
2	(Firstbäume)	8-40	"	$\frac{19}{18}$
10	(Scharn [Pfette])	7-00	"	$\frac{15}{15}$
6	(Scharrigel [Pfettenverstreubungen])	5-50	"	$\frac{13}{15}$
5	brun (Balken)	4-50	"	$\frac{15}{18}$
16	vezij (Bänder)	2-50	"	$\frac{13}{16}$
33	lemežev (Sparren)	8-00	"	$\frac{13}{15}$
12	lesa za jasli (Krippenhölzer)	9-00	"	$\frac{10}{12}$
27	soh za pregraje (Standskulen)	2-00	"	$\frac{12}{12}$
6	pragov (Schwellen)	9-00	"	in razni

krajši pragi; podboji za 6 vrat 2 dva metra široka, 4 po jeden meter v širokosti, 31-35 m, dolgi $\frac{10}{16}$ debeli; podboji za okna, 30-80 m dolgi in $\frac{8}{10}$ debeli; podboji za ventilacije, 26-00 m, dolgi in $\frac{8}{10}$ debeli; lestice nad jasli; raznih drugih lesov v vrednosti 20 K; 200 komadov desk $\frac{3}{4}$ palca debelih; 401 komadov desk $\frac{1}{4}$ palcev debelih; 200 komadov desk $\frac{5}{4}$ palcev debelih; 78 komadov mecesnovih plohov 2 palca debelih in 5 m dolgih; 300 lat lične širokosti in debelosti; žejeznina za 97 K 16 v vrednosti (od te polovico žrebljev); 72 velikih vreč žaganja.

D. Delavski dnevi tesarjev:

394 $\frac{3}{4}$ delavnih dnov.

E. Pokrivanje.

Slama za streho je stala 436 K 76 v (drugačna streha bi bila zaradi vožnje predraga); 20 delavskih dnov.

F. Steklarska dela.

Skupaj 16 K.

V krajih, kjer je les drag, bi stal tak hlev seveda veliko več. V tem oziru naj opozorimo na dežele, v katerih je les še dražji kakor pri nas, in vendar se zopet zmiraj bolj stavijo leseni hlevi kakor n. pr. na Nižjem Avstrijskem in v Švici. In zakaj? Ker so lesene stavbe bolj zdrave, in tudi trpežnejše, to pa posebno takrat, če se tla osušijo ali sproti osušujejo, in če je vse dobro urejeno, kar se tiče svet-

*) Ako so kteremu naših cenjenih naročnikov znana za tukaj navedene nemške izraze slovenska dobra poznavanja, naj mi jih blagovoli naznaniti, da jih objavim v priložni številki. Pri najboljši volji sam nisem mogel do sedaj zvedeti za nje.

lobe in prezračevanja. Gospod Andrej Boudouin, ravnatelj tehničnega zavoda na Dunaju, se je izrazil prav pohvalno o tem hlevu; posebno pa je povdarjal vporabo lesa. Prihodnjič bomo še navedli, v kolikor je ta novi hlev boljši ali slabši od prejšnega, starega.

Kako naj se sodi pripravljajo za pijačo in prazni potem ohranjujejo?

Glavna napaka kletarstva je mnogo-krat slabo ravnanje s sodi. Če pride človek v kako klet, in je posestnik toli prijazen, da mu da pokusiti vsebino sodov, bodisi vino, bodisi mošt, mora pač opaziti vsak, ki še nima popolnoma pokvarjenega okusa, da ima pijača okus po plesnobi ali jesihu ali večkrat po obeh. Ako pa tisti, ki okuša pijačo, posestniku naravnost pove svoje mnenje, dobi navadno odgovor: „To je okus po zemlji.“ S tem naj bi bilo rečeno, da so tla kriva tega okusa in duha; v resnici pa je stvar popolnoma drugačna, kajti svojstvo, ki ga dobi grozdje in sadje od zemlje, je popolnoma drugačno kakor je okus po plesnobi. Izraz „okus po zemlji“ se toraj pogosto zlorablja, da se olepša v nemarnost v kletarstvu. Pijača, ki ima okus po plesnobi, je za nepokvarjen okus neznosna in se toraj le prav težko proda. Vzrok duha po plesnobi moramo iskati le v pokvarjeni posodi.

Neprijeten okus dobi pijača lahko tudi od novih sodov, če se niso dobro pripravili, in to je okus po lesu. Pijača povzame iz lesa snovi, ki ji dajo okus po lesu. Plesnobo, kakor tudi okus po lesu prav težko odstranimo iz pijače. Novi sodi se toraj morajo primerno pripraviti, s starimi pa se mora tako ravnati, da se ne naredi v njih nikoli plesnoba ali jesih.

Nova posoda se mora izčreslati. V velikih kletarstvih je izčreslanje prav lahka stvar. Čep in pilika se izbijeta, sod se postavi s priliko navzdol, in skozi čep se napelje par, ki se razširi po dogah sodovih, ter izvleče iz lesa vse snovi in vse to izteče skozi piliko kot umazana voda. V prilično četrt uri je sod že toliko izčreslan, da pijača ne dobi več okusa po lesu, ako se vlije v posodo. Mali kletar pa nima parne priprave; zato pa si mora pomagati na drug način. Izčresla se namreč sod tudi lahko z mrzlo vodo. Posoda se postavi ob kakem studencu ali potoku in se napolni z vodo. Brž ko je ta postala črna, se sodi izprazni in napolni z drugo vodo. To se ponavlja tako dolgo, dokler ne ostane voda v sodih čista. Da se posoda na ta način izčresla, za to je treba časa treh do štirih tednov. Mnogo hitreje se sodi izčreslajo z vročo vodo, ker ta hitreje povzame in razpusti vse slabe snovi. Čep se zabije in v sod s tremi hektolitri se vlijeta dva do trije škafi kropa; nato se zabije tudi pilika in sod se prevrača na vse strani. To prevračanje se mora vršiti v kratkih presledkih. Ta voda pa se mora izliti iz soda, dokler je še mlačna kajti sicer bi sod zopet povzel raztopljene snovi. To se ponovi tri-do štirikrat in potem se posoda izpere. Še hitreje se posoda izčresla, če se pridene 1 hektolitr vrole vode 1 kg sode. Tudi ta lug se mora izliti iz

soda, predno se ohladi. Nato se naj sod izmije najprej z vrelo, potem pa z mrzlo vodo, da se tako odstrani vsa soda. Ta način izčreslanja se zelo priporoča majhnim kletarjem, ki nimajo omenjene parne priprave.

Da na ta način pripravljeni sod postane „vinski“, naj se skuha nekaj litrov vina. To se naj vlije v sod, ki se potem zabije in prevrača na vse strani. Luknjice v lesu povzamejo vrelo vino in na ta način dobi sod duh po vinu. Preostalo vino se izpusti, in sod se posuši. Ako se isti ne napolni takoj, naj se požvepla. Za sode, v katerih hočemo shraniti jabolčnik, se lahko rabi mesto vina sadni mošt. Svetuje se, da se taka posoda napolni z nezavrelo pijačo, toraj z vinskim in jabolčnim moštom, tako da ta vreje le še v njej.

Jedna zelo važnih nalog v kletarstvu je ta, da se ohrani posoda pred plesnobo in okusu po jesihu. Že ako se pijača več časa toči iz soda, se lahko zgodi, da se del sodavih dog, ki ni pokrit s tekočino, prevleče s plesnobo, posebno pa ako pilika ni tako zabit, da bi ne prihajal zrak skozi njo v sod. Da se tej plesnobi izognemo, je najboljšo, da iztočimo pijačo, ki bi se naj rabila, v majhne sodčke, da iztakanje iz jednega soda ne traja predolgo. Prazna posoda ne sme ostati z ostankom pijače v kleti, kakor se pogostoma godi, temveč sod se mora popolnoma izprazniti in dobro osnažiti; najboljša za ta posel je veriga, ali po drobno kamenje. Da se prepričamo, jeli je sod snažen, držimo sod poševno proti solncu, tako da pride skozi piliko svetloba, ter potem pogledamo skozi čep. Če se nahaja na stenah ali dnu kaka nesnaga, mora se nadaljevati s snaženjem. Tako osnažen sod se položi z odbito piliko in čepom na dva droga in sicer tako, da pride pilika najbolj navzdol, da se tako lahko izcedi vsa voda. Znotraj se sod posuši v enem ali nekoliko dnevih, kakoršno je pač vreme. Ako se posoda koj ne rabi, se ista najboljšo ohrani, če se požvepla; v ta namen se zabije najprej čep tako, da ne more zrak skozi. Nato se vzame za sod s 3 hektolitri odrezek žvepla. Ta se obesi na žico, se užge in spusti v sod; sedaj se zabije tudi pilika. Najboljšo je če se tak sod potem shrani v kaki suhi kleti. Ko žveplo gori, naredi se žveplena kislina, ki zabrani plesnobo. Tako žveplanje se mora po letu ponavljati vsake štiri, po zimi pa vsakih šest tednov. Predno pa se potem tak sod rabi, mora se s svežo vodo dobro izplahnuti.

To žveplanje praznih sodov ni najmanj škodljivo pijači, ki se pozneje nalije v sodove; ravno nasprotno! Žveplanje je najpreprostejše in najcenejše sredstvo, da se ohrani sodi in pijača zdrava. Ponekod imajo navado, da puščajo posodo z odprto piliko in čepom; v tem slučaju toraj posoda prav lahko splesnivi ako ni shramba posebno suha. Po drugih krajih imajo zopet navado, da izbijejo sodu eno dno in ga puste popolnoma odprtega. Če je shramba suha, se sod na ta način res obvaruje plesnobe. Toda vsak tak odprt sod dobi sčasoma nekako okus po zraku in ta okus se prenese pozneje tudi na pijačo, ako se posoda poprej ne naredi „vinska“.

A. Rauch.

Gnojenje z umetnim gnojilom.

Izviran članek.

Kdor dobro maže, dobro vozi pravi pregovor, in ravno tako resnično je, kdor dobro gnoji, pridela dosti in dobrega blaga. Le tistim gospodarjem bode mogoče pod današnjimi razmerami se še držati, kateri bodo na malem prostoru veliko več in boljšega blaga pridelali kakor nekdanj.

Marsikteri si bode mislil, naši predniki niso poznali ne umetnega gnoja, ne drugih novotarij pa so več in boljšega blaga pridelali kakor mi. To je lahko bilo mogoče. Po eni strani imamo mnogo škodljivcev, katerih nekdanj ni bilo, po drugi strani pa naša zemlja pred davnimi leti še ni bila tako izsesana kakor je dandanes. Rastline ne zrastejo iz nič, ampak njim je treba živeža, ker one tudi jejo in sicer čisto gotove snovi, od katerih nas naj bolj zanimajo: dušec, kali in fosforova kislina. Če bi bila v zemlji še tako velika zaloga teh imenovanih snovi pa če mi leto za letom iz njive in travnika več vzamemo, kakor potem v podobni gnoja nazaj povrnemo tako je čisto naravno, da zemlja od leta do leta bolj nerodovitna postaja in mi z vsem našim trudom dosežemo le pičle in slabe pridelke.

Posebno zanemarjeni so v tem oziru naši travniki. Njivo, tisto še kmetič gnoji. Zakaj? Zato ker on ve, če bi samo vsako leto sejal, pa nič ne gnojil, bi mu nazadnje nič ne zrastle. Travnika pa nič ne gnoji, pa le vsako leto kosi, zakaj bi ga toraj gnojil. Kosi zares — pa kako malo se nakosi — in še to kar je, je za vzgojo mlade živine kaj malo vredno. Še enkrat, celo dvakrat toliko krme bi na istem travniku pridelal, če bi ga in redno dobro gnojil. Zatoraj naj nikdo travnika ne dokupi z namenom potem eno živinčico več rediti, dokler nima svojih domačih travnikov v najboljšem stanju. Namesto, da bi štel 500 K za travnik, kupi za 50 K umetnega gnoja pa bode pridelal krme toliko več, kakor da bi travnik dokupil. Koliko imamo kmetov, kateri vsako leto za sto in še več kron krme dokupijo. Izdali naj bi vsako leto 40—50 K za umetni gnoj in ne bilo jim treba krme dokupovati.

Mi bi radi, da bi živina hitro velika zrastle. Kakor rastline ne zrastejo iz nič, tako tudi živina ne more napraviti mesa in kostij iz nič, ampak iz redilnih snovi, ktere so v krmi. Razvidno je toraj če hočemo vzgojiti lepo vzrastno živino, ji moramo pokladati tečno in redilno krmo; če hočemo pridelati tečno in redilno krmo, ne smemo zanemarjati naših travnikov. Razven da jih osušimo, če so mokri vsaj z odprtimi jarki, grmičevje in štorovje iztrebimo, mravljenjake odstranimo, pobramo in mahu otrebimo, jih moramo gnojiti, da ne bomo pridelali samo tiste malovredne krme, ktera živini samo veliki trebuh napravi, ampak da bomo pridelali tisto tečno in redilno krmo v obilnej meri, iz ktere živina napravi dosti kostij in mesa.

Jesen je pravi čas za gnojenje travnikov s Tomaževo žlindro in z kajnitom. Sto kil, to je ena vreča žlindre, ima samo 14—20 kil vsebi tiste snovi, ktere mi kupimo, to je fosforove kisline. Vse drugo to je 80—86 kil, so zanj smeti. To je jako važno za vsakega, ki jo kupi, da bo

vedel, da med žlindro in žlindro je velik razloček in se pri njej tudi precej goljufa.

Tomaževa žlindra v celih vagonah pride eden stot 70—80 vinarjev ceneje in še več, kakor če se na drobno kupi. Ker se jo pri nas že precej porabi, pozivljam vse gospodarje v savinjski dolini in one ob železničnih postajah Celje-Šent Jur in Konjice, kateri so namenjeni jo letos kupiti, naj jo nemudoma pri meni z dopisnico naročijo. Kakor hitro pride za eno postajo naročil za vagon bode takoj naročen. Natančna cena se še ne ve. 18% žlindra stalo bode okoli 6 K 50 v sto kil.

Franc Goričan,
kmet. potovalni učitelj Maribor.

Zmrzlikar.

Tem potom se opozarja na škodljivca, ki na Štajerskem sicer ni neznan, ki pa se je sedaj nahajal le posamezno. V novejšem času pa se hoče tudi pri nas udomačiti kakor se je na Nižjem Avstrijskem, Češkem in v Nemčiji. Dejstvo, da se je zmrzlikar trumoma nastanil v Purggu pri Irdingu in v Gleisdorfu, kaže vsaj na to. Treba je toraj paziti!

Mali zmrzlikar je metulj, ki se prikaže — kar je čudno — še le, ko nastane mraz, to je v začetku meseca oktobra do decembra, kakor je pač vreme; od tod tudi njegovo ime. Nadalje je na tem škodljivcu čudno tudi to, da samica nima perutij, ampak ima mesto istih le nekak nastavek. Zato pa mora iti peš po celem deblu do vrhunca, kjer leže približno 250 jajc v popkovje raznega sadnega drevja. Iz teh jajc se izležejo spomladi gosnice, ki se imenujejo vsled svojega čudnega pregibanja pednjači, in ki zelo škodujejo s tem, da žro mlado listje in cvetje. Mnogokrat uničijo te gosnice cela drevesa. Koncem maja in v začetku junija spuste se po niti proti zemlji, kjer se prav plitvo zapredejo in pridejo potem v začetku oktobra kot metulji zopet na dan.

Ker se pozna to njih življenje, se tudi lahko zatirajo. Ako se nam posreči, da preprečimo samici dohod do vej, je s tem škodljivec že zatiran. To pa se doseže z takoimenovanimi lepljivimi obročki (Klebringe). V polmeterski ali doprni visokosti se priveže na vsako sadno drevo dvanajst centimetrov širok pas iz močnega papirja*) in ta se namaže štiri milimetre na debelo in tri palce na široko z limom za gosnice, ali še boljše s „petrino“.**) Ta lim za gosnice ostane več mesecev masten (klejast), vendar pa se mora vsakih šest dnij zmršiti s primerno krtačo. Na ta obroček se primejo samice, ko romajo po deblu navzgor in poginejo. Omenimo še naj, da mora imeti tudi drog, ki stoji pri drevesu, tak obroček, sicer bi bil trud zastoj.

E. Größbauer.

Lepi uspehi z umetnim gnojem.

Izviran članek.

Žalostne gospodarske razmere v naši ožji domovini silijo kmeta misliti, kako bi gospodaril, da ne bi od dne do dne dalje zagazil v brezdno dolgov.

*) Najpripravnejši je pergamentpapir (Bastpergamentpapier), ki se dobi pri J. Löschniggu v Gradcu, Griesgasse.

**) Petrina se dobi pri Avgustu Propfe Ustju nad Labo (Aussig an der Elbe); najboljše je, če se naroči cel sod — lahko tudi po zvezi kmetijskih zadrug v Gradcu, Mehlplatz 1, 3. nadstr. V manjši količini se dobi tudi pri J. Löschniggu v Gradcu, Griesgasse.

Večina kmetov greši ravno s tem, ker gre še vedno staro pot, posebno kar se tiče gospodarjenja s travniki. Razun vina in hmelja pač ni nobene panoge v našem kmečkem gospodarstvu, ki bi le približno dala tak dobiček kakor ravno dobro oskrbljen travnik.

V nekem prejšnjem listu dal sem mi-glaje, kako bi si zboljšali naše travnike, a danes hočem poročati o svojih uspehih. Eden mojih travnikov, kateri meri 3 orale (johe), bil je, ko sem ga kupil, popolno omlakužen, poln mahu, rasla je večinoma preselca, konjska smrt, šar in bičje, na zvišanem delu travnika pa še si kosec ni imel v kaj kose obrisati. Kakor sem že v prejšnjem listu omenil, sem ta travnik osušil, osnažil in pognojil z umetnim gnojem. Leta 1905. sem meseca aprila raztrosil na 3 orale:

1200 kg žlindre 16% okroglo 100 kg
K 6. — = K 72. —
400 K kalija 40% okroglo
100 kg K 13. — = „ 52. —
gnojenje je toraj skupaj stalo K 124. —

Ker je bilo gnojenje zelo pozno izvršeno, in vrhu tega še potem suša, se v seneni košnji ni pokazal očividni učinek, med tem ko je bilo potem otave 2 voza več nego sena. Pričakoval pa sem glavni učinek od letošnjega leta. Osnažil sem seveda tudi letos travnik z brano in ga potem samega sebi prepustil do košnje.

V prvi košnji sem dobil 12 vozov
à 700 kg = 84 q
otave pa je bilo 9 vozov
à 700 kg = 63 q
skupaj 147 q

medtem ko sem dobil pred gnojenjem sena in stave skupaj
9 vozov à 700 K 63 q
sedanji večji pridelek je 84 q
ako računim q po K 4. —, za katero ceno mimogrede omenjeno pridelane krme ne mislim prodati, je večji pridelek . 84 × 4 = 336 K
odštejejo se stroški gnojenja v znesku . . . 124 „
preostaja kot letošnji čisti dobiček K 212. —

Nisem pa vštél v ta račun najmanj 3 vozov krme, ktere sem lansko leto več pridelal, in gotovo bo še prihodnje leto več priraslo kot pred gnojenjem.

Dosegli uspehi pa so me seveda tako zadovoljili, da ne mislim samo letos vseh travnikov deteljiska, vinogradov, kakor tudi sadonosnika zopet enako gnojiti, ampak odločil sem se, da hočem napraviti v občo korist zelo natančne poskuse na malih (500 m²) parcelah in tudi poskusiti za naš kraj dostikrat zelo potrebno gnojenje z apnom. Naprosil sem v to svrhu gospode strokovnjake, da mi bodo šli na roko. Želeti bi bilo, da bi se pri deželnih in državnih vinogradih, kakor tudi na vinorejski šoli in v viničarskih šolah upeljali enaki poskusi pod vodstvom naših deželnih gosp. kemikov in svoječasno objavili v tem listu učinki.

Da je gnojenje z umetnim gnojem tudi za vinograde izvrstno, hočem samo navesti kot dokaz, da je v moji bližini posestnik, kateri rabi že več let zgoraj navedena gnojila, kakor tudi čilski soliter in doseže skoraj neverjetne uspehe.

Za vsak slučaj je priporočljivo, da bi se vse filijalke kmetijske družbe poprijele poskusov. Kjer pa je gnojenje že vpeljano, organizirale bi naj nakup na cele vagone. Ker pa so ljudje v tej zadevi dostikrat še le malo poučeni, treba je, da se prekri pouk o umetnem gnojenju; gg. potovalni učitelji bodo gotovo radi takim prošnjam ustregli. Ako pa bi bil povabljeni g. potovalni učitelj zadržan, spregovori naj kateri v tem že izkušen posestnik v priprosti besedi o svojih izkušnjah. Posestniki, kateri se za to zanimivajo, dobijo potom filijalk lahko tudi brezplačno knjigo „Nauk o gnojilih“ kakor tudi za poskus potrebno množino umetnega gnoja. Pisatelj te knjige gosp. dr. Skazil*), kojega naslov vam g. urednik rad poda, se za take poskuse zelo zanima in godovo rad z besedo in djanjem pomaga. Jaz sam, kakor tudi več udov naše združnice mu v tem oziru vemo hvalo. Na noge toraj! Kmet sedaj v jeseni je gnojenje naj ugodnejše.

V Podplatu, 14. septembra 1906.

Kako naj uporabimo letošnje sadje?

Mnogo so obetala letos spomladi cvetoča drevesa; toda kako nas je v raznih krajih ogoljufalo upanje na dobro jesen! Saj se nahajajo lepa južna ležeča pobobčja, ki pa so popolnoma prazna. Vzrok ti slabi letini je pač prepogosti dež med cvetenjem in v zgodnjem poletju ter pomanjkanje čebel; tudi tončič in drugi taki škodljivci so naredili na večih krajih veliko škode. Toda vkljub temu se letošnja letina lahko še imenuje slaba srednja sadna letina. Visoko ležeče pokrajine ter senčnate globoke lege in konečno kraji, kjer ni bilo spomladi preveč dežja, imajo naravnost mnogo sadja. Žal, da je storila v nekterih teh krajih, kakor n. pr. v okraju Weiz toča veliko škode. Večjo škodo je povzročila letos tudi rujava bolezen povsod tam, kjer se ni škropilo z modro galico. Ponekod pa je sadje naravnost uničeno ali pa vsaj močno poškodovano. To pot bo toraj najboljše, da se pobere le dobro sadje, drugo pa, ki je poškodovano vsled rujave bolezni, naj se porabi za mošt. To velja posebno o zimskih mošankah in zlatih parmenkah. Dober sad bo se lahko prodal. Četudi imajo vse druge sadjerejske dežele dobro sadno letino, vendar to ne bo zadostovalo; kajti povsod se zmiraj bolj in bolj povprašuje po sadju. Treba je namreč pomisliti, da je bila leta 1905. na vsem kontinetu zelo slaba letina. Vse zaloge in kleti, kjer se delajo konzerve, vse tovarne, kjer se dela jabolčnik, so prazne in se morajo zopet napolniti. Nadalje naj omenimo, da bo v Nemčiji zaradi peronospori tudi vinska trgategv izpadla slabo. V srednji in južni Nemčiji je sicer precej sadja, a vendar premalo. Na Württembergem se celó mora uvažati jabolčnik. To velja tudi v kraju ob Renu. Tudi na Saksonskem je poškodovala sadje toča. Mnogo sadja se obeta v Schleswig-Holsteinu ter v izhodnih pokrajinah, kakor tudi v hamburški okolici. Seveda bo se preostalo sadje najpoprej prodalo v pokrajinah, ki so v

*) Dr. Skazil, Gradec, Raubergasse 11. —a—

bližini Nemčije, kakor na Gornjem Avstrijskem, Češkem in sploh v deželah, kjer bo mnogo sadja. To je vzrok, da se za sedaj tako malo povprašuje po sadju. Vendar zimsko sadje bo postalo dražje, četudi je baje v Ameriki dobra sadna letina. Za to pa je tudi treba, da se zimske vrste dobro shranijo, natančno sortirajo, ter da so pripravljene za prodajo!*)

Posebno naj bi se pazilo na dobre vrste, kajti takih nikakor ni mnogo in se bodo dobro plačevale. Naj bi se toraj sadje pridno pošiljalo na razstave in sadjarske sejme, ter naj bi se radi posluževali posredovalnic in tozadenih društev. — Prav posebno pa se opozarja na pripravljane dobrega sadjevca za prodajo, kajti na ta način se lahko spravijo slabše vrste v denar, ne da bi jih bilo potrebno postavljati na trg; razven tega pa še vendar ne trpi ogled dežele. Vsa posoda je prazna in mora biti napolnjena, in ker bo prihodnjo spomlad primanjkovalo sadjevca, bo se prav dobro prodal. Ako gospodinje tudi še posušijo dosti sadja, bo se gotovo posrečilo dobro izkoristiti letošnje sadje, kajti tudi na Štajerskem samem promet s sadjem ne bo majhen.

Koloman Größbauer.

Brezobrestna posojila za revne vinogradnike na Štajerskem.

Da se zasade vinogradi, ki jih je uničila trtna uš, dovolila je dežela in država za prosilce sledečih okrajev za leto 1906. nastopno svoto: 1. Brežice za 71 prosilcev 34.800 K; 2. Kozje za 20 prosilcev 10.000 K; 3. Sevnica za 28 prosilcev 10.000 K; 4. Šmarje za 23 prosilcev 10.000 K; 5. Konjice za 4 prosilcev 3.600 K; 6. Maribor za 98 prosilcev 71.200 K; 7. Sv. Lenart za 34 prosilcev 22.500 K; 8. Slovenska Bistrica za 74 prosilcev 38.200 K; 9. Ptuj za 112 prosilcev 50.500 K; 10. Rogatec za 24 prosilcev 10.000 K; 11. Ormož za 152 prosilcev 65.000 K; 12. Ljutomer za 58 prosilcev 25.000 K; 13. Gornja Radgona za 64 prosilcev 800 K; 14. Cmurek za 1 prosilca 29.000 K; 15. Lipnica za 23 prosilcev 14.400 K; 16. Arnovž za 8 prosilcev 4000 K; skupaj toraj za 794 prosilcev 400.000 K.

Perutninarski list.

O razširjanju štajerske kure.

Kakor znano trudite se v to najbolj poklicani korporaciji c. kr. štajerska kmetijska družba in deželni odbor že več let, da bi povspešili rejo domače in že od nekdanj imenitne štajerske kure, ki je žal v pretečenih letih vsled brezmiselnega križanja z drugimi tujimi pasmami zelo degenerirala; to domače pleme z vsemi svojimi izvrstnimi lastnostmi naj bi se toraj zopet vzgojilo, brez ozira na posamezne ljubitelje tujih plemen. S tem bo se kmečkemu prebivalstvu odprl

*) Glej brošuro: „Spravljanje in razpošiljanje peknatega sadja“. Spisal strokovni učitelj Brüders v Mariboru. Založila c. kr. kmetijska družba v Gradcu. Stane poštnine prosto s a m o 60 vinarjev.

zopet lep vir, kajti štajersko kuro radi kupujejo, ona ni preobčutna napram raznim vremenom, ni izbirčna v piči, leže mnogo jajec in da dobro pečenko.

Pred vsem so se v deželi ustanovile pod vodstvom tozadevnih strokovnjakov postaje za vzrejo štajerske kure. Ko se je na ta način dobil primeren material, oddali so se nekterim kmetom plemenski petelini in štajerske kure, ter se je poskrbelo za to, da se je plemenila le ta čista pasma. Tudi posameznim podružnicam kmetijske družbe dala so se jajca za valjenje.

In res je štajerska kura po srednjem Štajerskem in v južnozahodnem delu graške okolice že precej razširjena. Vendar pa se štajerska kura, do sedaj še ni mogla udomačiti po izhodnem delu graške okolice, čeravno je prav ta kraj vsled svoje bujne vegetacije kakor navlašč za perutninarstvo.

To je napotilo načelstvo lani ustanovljene kmetijske podružnice K u m b e r g, ki obsega štiri občini in se razprostira čez 2700 hektarov, da se je obrnilo do centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe s prošnjo za brezplačno oddajo jajec za valjenje in sicer za jajca rudeče pasme štajerske kure; tej prošnji se je ustreglo kolikor je le bilo mogoče. Podružnica K u m b e r g je dobila iz postaje v Grottenhofu 200 in iz one v Feldhofu 500 jajec za valjenje, da jih razdeli med svoje ude; ta so se dala 26 zanesljivim perutninarjem.

Ker so bila jajca oddana v zgodnji spomladi, izvalilo se je malo piščet; skoraj 75 odstotkov jajec je bilo neoplojenih. Jajca, ki so se oddala pozneje, so bila boljša, kajti izvalilo se je povprečno 60 odstotkov. Izvaljena piščeta so lepo rasla in so one pasme, ki je razširjena v Sulmski dolini. Seveda kažejo nektera piščeta še drugo pasmo in nahajajo se taka, ki imajo črne noge ter modro kožo. Na vsak način pa je 50 odstotkov pristnih štajerskih piščet, ki odgovarjajo vsem lastnostim te pasme. To je toraj gotovo precejšen napredek naših podružnic v perutninarstvu.

Za nadalje bi se priporočalo, da bi se s primernimi predavanji in demonstracijami vzbudilo zanimanje kmetovalcev za štajersko kuro za perutninarstvo sploh.

Ker pa izhajajo vse te štajerske kokoši po raznih kmetijah le iz dveh perutninarskih postaj, je pač gotovo, da so si v bližnjem sorodstvu; potrebno bo toraj, da se dobe petelini tudi od drugih perutninarjev, da se tako kri omladi. Podružnica v Kumbergu upa, da bo centralni odbor c. kr. kmetijske družbe tudi v tem oziru storil svojo dolžnost.

Ako bo tako ostala vsled menjave petelinov iz perutninarskih postaj kri zmiraj sveža, pač lahko upamo, da bo se tudi v izhodni graški okolici zmiraj bolj širila štajerska kura, in da bodo konečno popolnoma izginile razne degenerirane križane pasme.

Resno pa svarimo vse štajerske poljedelce, da si ne nabavijo drugih pasem, ampak da delajo na to, da se razširja le štajerska kura in od te edino le rudeča pasma na Srednjem Štajerskem. Nevarno bi bilo za povzdigo perut-

ninarstva na Srednjem Štajerskem, ako bi se ob enem z rudečo pasmo redila tudi bela.*)

R. pl. Regner.

Drenažni tečaj.

Da se vzgojijo zanesljivi in praktični melioracijski delavci, sklenil je deželni odbor, da se vrši pri sv. Florijanu, okraj Deutschlandsberg (Nemški Lonč) šestdnevni drenažni tečaj in sicer od 22. do vštetelega 27. oktobra tega leta.

Da bi bilo zanimanje za ta tečaj večje, podeli štajerski deželni odbor 15 ustanov po 20 K, da se tako tega tečaja tudi lahko vdeležijo revni kmečki delavci.

Natančneje glej v oznanilu!

Oddaja gozdnih sadik iz državnih nasadov v Ptuj v jeseni 1906. leta in v spomladi 1907. leta.

Iz državnih nasadov v Ptuj se oddajo za letošnje jesensko pogozdovanje in za pogozdovanje v spomladi 1907. l. sledeče sadike: Smreke, macesni, jelke, bori, akacije, laški oreh, črni orehi, žlahtni (laški) kostanji.

Naročila navedenih vrst se spremajo za letošnje jesensko pogozdovanje do konca meseca oktobra 1906. l. in za pogozdovanje v spomladi 1907. l. do konca meseca februarja 1907. l. pri c. kr. okrajnem gozdnem nadzorstvu v Mariboru in pri c. kr. postaji gozdne pažnje v Ptuj.

Neimovitim gozdnim posestnikom se oddajo smrekove, borove in jelove sadike, ako predložijo občinsko uradno spričevalo o neimovitosti, brezplačno, torej le proti povračilu upravnih stroškov v znesku 1 K 60 v za 1000 komadov sadik. Kmetje, porabite priliko in se oglasite o pravem času.

Gospodarske drobtine.

Zbrala.

Kedaj je najboljši čas za posekanje drevja?

Marsikdo ima na svojem vrtu črešnjo, slivo ali hruško, ktero bo treba posekati. Ako je drevo zdravo, uporabi se lahko les za mizarsko delo. Najboljši les za tanamen dobimo od drevja, ki ga posekamo sredi meseca decembra. Če je le mogoče, počakajmo s posekanjem do tega časa.

Kaj naj storimo, če krava zadržuje mleko?

Dati ji moramo raztolčene kumene in brinovih jagod. Pozornost, kravo je treba obrniti kam drugam n. pr. s tem, da jo božamo in gladino po glavi. Z živaljo se mora lepo ravnati, molzti pa le počasi in previdno. Dobro je tudi, če se položi kravi mokra vreča na hrbtanec.

Snažnost

veliko pomaga pri rasti svinj. To nam potrjujejo poskusi in izkušnje. Krmili so popolnoma jednako štiri pujske skozi šest tednov. Dva izmed njih so vsak dan dobro osnažili z vodo in krtačo, a druga dva so pustili umazana. Ko je potekel čas šesttedenske poskušnje, tehtali so osnaženi ščetinarji 25 funtov več kakor umazani.

*) Ali bi udom podružnic na slovenskem Spodnjem Štajerskem škodovalo, ako bi se potegovale tozadevno za podpore?

Rože

ostanejo dolgo sveže, ako se pridene vodi, v katero jih vtaknemo, nekoliko kafe.

Najboljše sredstvo proti podganam.

Na krožniku se zdrobi beli sladkor in nežgano apno; to se dobro zmeša in potem nastavi podganam. Blizu tega se postavi druga posoda z vodo. Ko podgana mešanico poje, postane žejna in se napije vode. Apno se v želodcu vžge, in žival crkne.

Plesnoba se odpravi iz sodov.

Ako se jih dobro izsuši in se vanje vlije 30 odstotne žveplene kisline. Sod se večkrat prevale in preobrne, da so vsi deli soda znotraj mokri. Žveplene kisline je treba viliti le toliko, da pomoči notranje dele soda. Ko se je to zgodilo, se še sod dobro izmije z mrzlo vodo.

Rak na drevju.

Proti ti bolezni se je izkazalo v novejši dobi kot izvrstno sredstvo ugašeno, kakor kaša gosto apno. Izrezati je treba drevesu obrunke, nastale od bolezni, te rane pa zamazati z apnom. Ako to sredstvo ponavljamo, ozdravimo drevo, če je bilo tudi že do polovice ogriznjeno od raka.

Priporoča se tudi to-le: Ako rakova rana še ni prebuda, se včasih zaceli, če se vse, kar je bolnega, skrbno poreže, naredi potem z ostrim nožem po dolgem 3—4 zareze v deblo, tako da zareze segajo 10 cm nad rano in pod rano. Rana se potem obveže z zmesjo iz kravjeka in ilovice.

Prašiči

se nalezejo večkrat posebne vrste ušij. Ako jih hočete zatreti, morate imeti pred vsem snago. Potem pa polijte svinje s tobakovo vodo. Ker ta tekočina ne zatere gnid, morate mazanje čez 5 dni ponoviti, in se mora sploh ponavljati tako dolgo, da izginejo uši.

Lišaj pri govedu.

Lišaj pri govedu povzročajo majhne živalice, ki žive v koži, in se jih človek ne naleze. Odpravi se lišaj, ako ugonobimo te živalice, takozvane pršice. Lišajasto govedo je treba zjutraj prav dobro namazati z milom. Proti večeru se mora milo izprati z gorko vodo in lišaji odrgniti s krtačo, dagredo proč vse kraste. Nato je treba kožo zbrisati in posušiti, potem pa jo namazati z zmesjo iz jednega dela kreozota v desetih delih špirita. Ta zmes se dobi v lekarni. Mazanje s kreozotovo zmesjo se mora večkrat ponoviti drugi in tretji dan. Če pa je ostala še živa katera pršica, ponovi se lišaj. Zato pa morate v tem slučaju takoj ponoviti vse zdravljenje, ker se manjši lišaj lažje zatere kakor razširjeni.

Novi hrastovi sodi.

Novo hrastove vinske sode se pripravljajo na več načinov za hranjenje vina. Najpriprostejši način je ta, da se sod postavi blizu vode, ter ga mesec dni zaporedoma vsak dan napolnite z drugo vodo. Pri tem pa vendar v lesu še ostane precej snovij, ki niso dobre, če pridejo v vino. Še bolje je, v sod naliti nekterikrat vrele vode, potem sod dobro zabiti ter ga valjati semtertje. Vrela voda in par, ki se razvija iz nje, dobro izlužuje sode

Boljši uspeh se doseže, če se doda vodi nekoliko sode. Prvo leto pa uporabite. sod na vsak način za le manj vredno vin

Smola

se spravi iz žage, če se je opriljela z ob med žaganjem, ako jo pomočiš z mešanico petroloja in navadnega olja. Mešanica naj vsebuje le jedno desetino olja.

Pozno sadje

naj ostane na drevju kolikor mogoče dolgo, a ne toliko časa, da nastopi slabo vreme, ker mu je v korist samo solnce. Sadje, katero hočemo ohraniti čez zimo, moramo natrgati v suhem vremenu.

Kamelice in pelin

sta dobro sredstvo za zatiranje golazni, ki nadleguje kokoši. Kjer so se ugnjezdile pri kuretini uši in bolhe, jih je težko pregnati. Najceneje sredstvo za zatiranje je, če natrgamo kamelice in pelina ter oboje posušimo in stolčemo. S tem prahom je treba dobro potresti hleve in prostore, kjer imamo kokoši. Lahko tudi ti rastlini obešamo v šopih po hlevu.

Ali so mravlje sadnemu drevju škodljive?

Mravlje ne škodujejo sadnemu drevju, ampak one lazijo po drevju le zaradi tega, ker se nahajajo na listju uši. Mravlje namreč srkajo sok, ki ga izcejajo uši. Preženite uši s tobakovo vodo in tudi mravlje ne bodo lazile potem več po drevju.

Mravlje lahko napravijo le jeseni nekoliko škode na zrelem, jako sladkem sadju. Privežite okolu debela dobro poklejen papir, in mravlje ne morejo na drevo.

Ako lazi cela armada mravelj okrog drevesa s sladkim sadežem, položite tje kaj umivalno gobo, potreseno s sladkorjem. Mravlje se naberejo v gobi v veliki množini, in se goba vtakne nato v vrelo vodo.

Najboljši čas za pripuščanje svinj.

Svinje se navadno po dvakrat na leto pripuščajo in sicer tako, da dobimo prasete v zgodnji pomladi, meseca marca, in drugič v poznem poletju oziroma v pričetku jeseni, meseca septembra. Ker traja brejost svinj okroglo po 4 mesece (3 mesece, 3 tedne in 3 dni) je za spomladno skotitev najboljše, ako vodimo svinje meseca novembra po plemenu, kajti v tem slučaju dobimo spomladno gnezdo meseca marca. V drugič jih je pa pripustiti dobra dva meseca pozneje, tedaj meseca maja.

Kako se odpravi iz vina duh po žveplu?

Ako smo grozdje žveplali, ima vino navadno neprijeten duh po žveplu. Ta smrad nastane v vinu zato, ker pride vanj žveplo, s katerim smo žveplali grozdje in kterege ni dobro opral dež. V takem vinu se potem tvori neki jako smrdljiv plin, kteremu pravimo žvepleni vodik in ki ravno povzroča smrdljivost vina. Da odpravimo ta smrad iz vina, svetuje se pretakanje vina v močno z žveplom zakajeni sod. Tako pretakanje pa se mora večkrat ponoviti, predno se doseže zaželjeni uspeh. Veliko bolj pa je praktični sledeči način odprave smradu iz vina: Omisliti si je treba bakreni lij, po kterem se pretoči smrdeče vino v popolnoma zdrav sod. Med pretakanjem pa se mora lij večkrat prav dobro izbrisati

s čisto platneno ruto in se pri tem tudi ne sme pozabiti na cev. Enkratno tako pretakanje zadostuje, da zgubi vino popolnoma svoj neprijetni smrad po žveplu. V slučaju, da nimamo bakrenega lija, poslužimo se lahko tudi lesenega, v kterega denemo več bakrenih predmetov, kakor bakrenih plošč, bakrenih pokrivač i. t. d., ktere je seveda tudi treba med pretakanjem večkrat dobro obrisati s čisto platneno ruto. Pomnite pa, da ne sme biti bakreni lij pocinjen!

Nevarnosti jesenske paše.

Jesenska paša je po naših krajih zelo važna. Posebno veliko nam koristi, če je jesen dolga in lepa. V takih letih si prihranimo veliko krme, ki smo jo pripravili za zimo, in veliko lažje izhajamo spomladi. Z jesensko pašo se pa tudi živina utrudi, okrepeča. Kaj pa je boljšega za živino kakor dobra paša na svežem zraku, posebno pri nas, ko imamo povsod nizke in tesne hleve?

Jesenska paša ima pa tudi svoje nevarne in slabe strani, in na to hočem opozoriti danes naše gospodarje. Sleherno leto se pripeti, da nam gre na jesenski paši kako živinče po zlu, ker se je preobjelo. Posebno nevarna je v tem pogledu paša po mladi detelji. Pašo po mladi detelji je zaradi tega izkoriščati z vso previdnostjo, sicer smo sami krivi nesreč, ki se nam lahko pripetijo. Posebno moram svariti naše gospodarje pred jutranjo pašo po rosni detelji in sploh pred pašo po mokri detelji, kajti mokra mlada detelja je silno nevarna za napenjanje. Tako imenovana strniščna detelja je pa zmiraj nevarna, tudi če ni mokra ali rosna. Zato se moramo take paše kolikor mogoče ogibati. Strniščna detelja je še najbolj porabna, kadar jo je že slana oparila in je vsled tega nekoliko ostarela. Pa še v tem slučaju naj se živina najprej drugje pase, predno se žene na tako deteljo.

Zjutraj, ko je rosa, se tudi priporoča, da položimo živini nekaj suhe ali druge zelene krme v jasli, predno se žene govedo na pašo, da ne pride s teščim želodcem na mrzlo in rosno pašo. Dobro je tudi, da se živina v tem slučaju pred pašo napaja.

Jesenska paša je za molzne krave najbolj ugodna ob lepem in suhem vremenu. Če nastopi mrzlo deževje, potem ni dobra za molzno goved. Izkušnje uče, da krave ob taki paši manj molzejo. Živali se na taki paši sicer utrjujejo, toda na škodo mlečnosti, ki začne pri slabem vremenu pojemati.

Hlevski gnoj na starejši lucerni.

Pri nas je navada, da gnojimo lucerno s hlevskim gnojem. To je sicer dobro ali precej potratno in neprimerno gnojenje. Po hlevskem gnoju se hitro pokaže trava, ki izpodriva lucerno. Lucerna potrebuje fosforove kisline in kalija, in zato je najbolje, ako ji gnojimo z umetnimi gnojili ali pa s pepelom.

Kako velika bodi gnojnična jama?

Velikost gnojišča in gnojnične jame se ravna po številu živine. Pri gnojišču računamo, da je treba za eno odraslo glavo goveje živine po 3 do 3 in pol štirjaških metrov prostora, v gnojnični

jami ga je treba pa najmanj eno tretjino kubičnega metra.

Mlado goved in prašiče je treba seveda primerno upoštevati.

Proti krompirjevi gnibli

se varujemo na ta način, da krompirja ne stavimo v prevelike kupe in da skrbimo za zdrave, zračne, suhe in hladne kleti.

Gorke in vlažne kleti pospešujejo gnilobo. Take kleti je treba pridno zračiti. Dokler ni mraza, se puste okenca tudi čez noč odprta, da vhaja vlažnost, ki se razvija iz krompirja, ko se poti.

Krompir, ki rad gnije, naj se tudi po potrebi prebira. V vlažni kleti je dobro potrošati po tleh apneni prah.

Zborovanja podružnic in krajin društva.

Videm. Kmetijska podružnica na Vidmu priredi zopet učno predavanje, ki se vrši v nedeljo, dne 21. oktobra t. l. ob treh popoldane v šoli v Rajhenburgu. Predaval bode potovalni učitelj gosp. Martin Jelovšek iz Gradca o „Živinoreji in travništvu“. Radi važnosti tega predavanja se vabijo vsi udje in neudje, ki se zanimajo za živinorejo, da se udeležijo zborovanja v čim največjem številu. Po zborovanju se vrši istotam odborova seja podružnice.

meterskimi stoti slame; sejm je bil močnejše obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje Seno, kisle od K 4.40 do K 5.40, sladko od K 4.60 do K 5.60; ržena slama od K 4.70 do K 5.40; pšenična slama od K 4.60 do K 5.30, ječmena slama od K --- do K ---; ovsena slama od K --- do K ---; jezna slama od K --- do K ---.

Sejm z rogato živino dne 11. okt. 1906. Prignalo se je 365 volov, 263 bikov, 530 krav, 90 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 4 volov, 53 bikov, 34 krav, — telet; na Gornje Štajersko: 80 volov, 40 bikov, 90 krav, — telet; na Vorarlberško: 35 volov, 5 bikov, 15 krav, 2 telet; v Nemčijo: 7 volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, 1 bika, 28 krav, — telet; na Češko: 7 volov, 45 bikov, 165 krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže klavni voli, tosti od K 82.— do K 92.— (izjemoma K 96.—), poltosti od K 74.— do K 80.—, suhi od K 64.— do K 72.—; voli za pitanje od K 70.— do K 82.—; klavne krave, tolste od K 62.— do K 72.—, poltolste do K 52.— do K 60.—, suhe od K 44.— do K 50.—; biki od K 78.— do K 80.—; dojne krave do 4. teleta od K 60.— do K 74.—, čez 4. tele od K 52.— do K 58.—, breje od K 52.— do K 64.—; mlada živina od K 64.— do K 76.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet; od K --- do K ---; svinje od K --- do K ---; pitanske svinje od K --- do K ---.

Sejm klavne živine dne 12. okt. 1906. Zaklana živina: 428 telet, 1486 svinj, 12 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.18 do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.20 do K 1.28; nemške mesne svinje od K 1.36 do K 1.42; nemške pitanske svinje od K 1.26 do K 1.30; ogrske mesne svinje od K 1.28 do K 1.36; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.32 do K 1.38; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.24 do K 1.28; bosnjaške pitanske svinje, debele od K --- do K ---; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K --- do K ---; ovce od K ---68; do K ---76; kozlički in jagnjeta od K 5.— do K 7.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Table with columns for Mesto, Kil, Pšenica, Rž, Ječmen, Oves, Koruza, Proso. Rows include Celje, Ormož, Gradec, Ljubno, Maribor, Ptuj, Inomost, Celovec, Ljubljana, Pešt, Solnograd, Dunaj, Linc.

Table with columns for Mesto, Kil, Ajda, Bob, Seno sladko, Seno kislo, Ržena slama, Jezna slama. Rows include Celje, Ormož, Gradec, Ljubno, Maribor, Ptuj.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 23. oktobra v Ormožu (svinjski sejm). Dne 24. oktobra v Št. Gallenu*; v Ptuju (konjski, goveji in svinjski sejm); v Imenem

(sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Velenju*, okr. Šoštanj; v Mariboru*.

Dne 25. oktobra v Lembergu*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Edlingu*, okr. Ljubno; v Št. Gallenu*; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); na Bizeljskem**, okr. Brežice; v Gradcu (sejm z rogato živino); v Lipnici*.

Dne 26. oktobra pri sv. Ani, okr. Obdach. Dne 27. oktobra v Vorau*; v Waldu*, okr. Mautern; v Brežicah (svinjski sejm).

Dne 28. oktobra v Gaishornu, okr. Rottenmann; pri sv. Petru, okr. Oberwölz; v Gleisdorfu; v Windisch-Hartmannsdorfu**, okr. Gleisdorf; na Muti**, okr. Marenberg; v Gleinstättenu**, okr. Arvež.

Dne 29. oktobra v Hausu**, okr. Schladming; pri sv. Lovrencu**, okr. Bruck; pri sv. Jurju**, okr. Celje; v Gornjemgradu; v Fürstfeldu**, pri sv. Štefanu**, okr. Kirchbach; v Mauritzenu**, okr. Frohnleiten; v Voitsbergu**; pri Št. Janžu a. T.**; okr. Oberzeiring; v Slovenski Bistrici**; pri sv. Tomažu; (Koračice), okr. Ormož; v Cmureku**; v Koprivnici, okr. Kozje.

Dne 30. oktobra v Ormožu (svinjski sejm). Dne 31. oktobra na Ptujski Gori*; v Ptuj (svinjski sejm); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 2. novembra v Palfau**, okr. St. Gallen; v Breitenfeldu, okr. Feldbach; pri Št. Ožbaldu**, okr. Oberzeiring; v Stradenu, okr. Cmurek; v Allerheiligen, okr. Kindberg; v Vitanzu**, okr. Konjice; v Breitenfeldu, okr. Feldbach; v Selnici ob Dravi**, okr. Maribor; v Spodnji Polskavi (svinjski sejm), okr. Slovenska Bistrica; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); v Eggersdorfu**, okr. Gleisdorf; v St. Veit am Vogau**, okr. Lipnica.

Dne 3. novembra v Pišecah, okr. Brežice; v Brežicah (svinjski sejm).

Dne 4. novembra na Kleku, okr. Radgona.

Dne 5. novembra v Konjicah*; v Steinu ob Anizi*, okr. Gröbming; v Celju**.

Dne 6. novembra v Pichelnu, okr. Bruck; v Kindbergu**; v Novi cerkvi**, okr. Celje; v Rečici**, okr. Gornji grad; v Feldbachu**; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Steinachu**, okr. Irning; pri sv. Magdalenii**, okr. Hartberg; v Knittelfeldu**; pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah**; v Murau**; v Ormožu (svinjski sejm); pri sv. Vidu pri Ptuj**; v Rogatcu (z veliko živino); v Radgoni*; v Brežicah**; pri sv. Janžu, okr. Arvež; v Wolfsbergu**, okr. Wildon.

Dne 7. novembra v Ptuj (konjski sejm, sejm z govejo živino in ščetinarji); v Imenem (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Lučanah (sejm z drobnico), okr. Arvež.

Dne 8. novembra v Gross St. Florijanu, okr. Deutschlandsberg; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejm); pri sv. Petru ob Ottersbachu**, okr. Cmurek; v Gradcu (sejm z rogato živino in konjski sejm).

Oznaniilo.

Požlahtnjene trte.

I. štajerska trsničarska zadruga v Jurščinah pri Ptuj (fara sv. Lovrenc v Slovenskih Goricah, ki meji na slovite ljutomerske vinograde) ima na prodaj: 75.000 komadov silvanca, 50.000 komadov burgundca (belega), 120.000 komadov mozlerja, 130.000 komadov velšrizlinga, 22.000 komadov gutedelna, 35.000 komadov traminca, in nekaj od sledečih vrst: „Plavec“, burgundca (modrega), Portugljana, raufola, muškata in tudi mešanih vrst. — Vse vrste so zadržane prve vrste, in stane tisoč komadov K 160.—. P. n. kupci naj se izvolijo čim prej oglašiti za trte in pridjati naročilo 10% kupnine. — Trte se lahko ogledajo pri g. Ivanu Šegula, veleposesniku v Hlaponcih, jedno uro oddaljene vasi od železniške postaje Moškanjci pri Ptuj. 215-3

Kiffhäuser Technicum v Frankenhausenu.

Tukaj se vršijo tečaji, v katerih se kmetovalcem obrazložijo dela z različnimi stroji. — Prospekti se dobijo zastonj. 20 1/2

Uradno.

Razglas.

Drenažni tečaj.

Od 22. do vštetelega 27. oktobra bo se vršil v Gross-St. Florijanu, okraj Deutschlandsberg šestdnevni drenažni tečaj.

Za ta tečaj bo se oddalo 15 ustanov po 20 K, revnim poljedelskim delavcem.

Namen tečaja je, da se vzgoje dobri melioracijski delavci; iz teh se bodo potem izbrali potrebni delavci-vodje za melioracijske stavbe.

Lastnoročno pisane prošnje naj se pošljejo najpozneje do 9. oktobra kulturno-tehničnemu oddelku štajerskega deželnega odbora v Gradcu, Raubergasse št. 8.

Razven starosti in dosedanjega bivališča naj se v prošnji tudi omeni, ali je prosilec še kdaj delal pri melioracijskih podjetjih in ali bi v slučaju sposobnosti hotel postati delavec-vodja. Kmetje in kmečki delavci, se hočejo na lastne stroške udeležiti tega tečaja se vabijo, da se snidejo v pondeljek, dne 22. oktobra 1906, ob 8. uri predpoldan v Gross-St. Florijanu v gostilni Henrika Haringa, ter da se javijo g. deželnokulturnemu nadinženirju Jožefu Sinnreichu.

V Gradcu, dne 17. septembra 1906.

Od štajerskega deželnega odbora.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo.

Sejmskrmo in slamo od 1. oktobra do 17. oktobra 1906. Pripejalo se je 66, vozov z 580 meterskimi stoti sena in 38 vozov z 266

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Mehlplatz št. 1.

Poročila blagovnega oddelka zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem.

Cenik za umetna gnojila v jes. dobi 1906.

Vse cene za umetna gnojila so spremenljive, in se ne more jamčiti za spremembo cene ali množine; plačati se mora takoj, tekom 14 dni od časa, kar se je poslal račun, nam v Gradcu. Ako se prekorači ta plačilni rok, zaračunajo se zamudne obresti.

Vsa naročila se morajo vposlati zmiraj po kaki korporaciji, ki je združena z zvezo (posojilnice, kmetijske zadruge in kmetijska društva, c. kr. kmetijska družba za Štajersko), ker bi se na naročila posameznikov, oziroma neudov ne mogli ozirati.

Tomaževa žlindra.

Cena za Tomaževo žlindro znaša s 16. do 21. odstotka skupne fosforave kisline: za dobavo do konca meseca decembra 1906 = 35, 5 v za kilogram odstotek skupne fosforave kisline od železnice Solnograd, ako se koj plača brez vsakega skonta. Popust znaša za pošiljatve v celih vagonih po 100 meterskih stotov 30 K. Vsled sklepa načelstva z dne 25. avgusta t. l. se je zvišal popust od 25 K na 30 K od vagona po 100 meterskih stotov.

Vagon Tomaževe žlindre po skupni fosforovi kislini stane:

Od železnice Solnograd brez tovornine: za dobavo v mesecih avgust—december po 31,5 v za kilogramski odstotek: 504 K za 16 odstotkov, 535 K 50 v za 17 odstotkov, 567 K za 18 odstotkov, 598 K 50 v za 19 odstotkov, 630 K za 20 odstotkov.

Cena Tomaževe žlindre, vstevši vrečo, odračunši pa popust 30 K, znaša n. pr. za dobavo do meseca decembra t. l. z 18 odstotka skupne fosforave kisline:

Od graške železnice proč v celih vagonih približno 6 K 30 v, z 18 odstotka skupne fosforave kisline od skladišča v Gradcu v malih množinah približno 6 K 90 v, z 18 odstotka skupne fosforave kisline od skladišča v Ljubnem v malih množinah približno 6 K 50 v, z 18 odstotka skupne fosforave kisline od skladišča v Mariboru v malih množinah približno 7 K 20 v za 100 kil z vrečo vred.

Pošilja se blago po naši prosti volji iz te ali one inozemske ali tujezemske tovarne ali skladišča. Voznino mora plačati kupec, in se zaračuna morebiti nastala večja ali manjša voznina v računu.

Frankature se ne morejo sprejemati.

Vsi drugi pogoji za prodajo in dobavo so navedeni v „Gospodarskem Glasniku“, oziroma v njegovih prilogi „Zadruga“ št. 2 z

dne 15. januarja 1906, uradnem glasilu c. kr. kmetijske družbe za Štajersko. Naročila se izvršujejo in zaračunajo izključno le na podlagi teh pogojev.

Kajnit

z 12,4 odstotka čistega kalija zaračunamo celih vagonih vstevši vrečo od železnice Strassfurt ali ktere druge oddajne postaje Nemčije 100 kil po približno 2 K 40 v, v manjših množinah od skladišča v Gradcu približno 5 K, v manjših množinah od skladišča v Ljubnem približno 4 K 65 v, v manjših množinah od skladišča v Mariboru približno 5 K 35 v.

Kalijeva gnojilna sol

s 40 odstotka čistega kalija vstevši vrečo v celih vagonih stane od Strassfurta ali ktere druge postaje Nemčije približno 9 K 15 v, v malih množinah od skladišča v Gradcu proč približno 11 K 90 v, v manjših množinah od skladišča v Ljubnem približno 11 K 50 v, v malih množinah od skladišča v Mariboru približno 12 K 20 v in sicer 100 kil.

Cene za kajnit in kalijevo gnojilno sol se ravna po tržni ceni, toraj jih tudi ni mogoče natanko določiti.

Ker ni treba več odrajtati pristojbine za denaturiranje za kajnit in kalijevo gnojilno sol, smo lahko znižali ceno teh umetnih gnojil.

Čiski solidar

stane v malih množinah od našega skladišča v Mariboru proč 29 K za 100 kil z vrečo vred.

Kostna moka II (izlimana)

s približno 21 odstotka fosforave kisline in 3½ odstotka dušika stane v vrečah po 100 kil z vrečo vred, v celih vagonih, od Gradca proč 8 K 10 v, v malih množinah od Gradca proč 8 K 20 v za 100 kil. Ceno kostni moki II smo mogli precej znižati, ker smo sklenili ugodno pogodbo.

Kostna moka I (izlimana in oparjena)

s približno 21 odstotka fosfore kisline in 3½ odstotka dušika stane v vrečah in sicer 100 kil z vrečo vred, v celih vagonih, od Gradca proč 11 K 20 v, v malih množinah od Gradca proč 11 K 30 v za 100 kil.

Kostne moke superforfat

s 17 do 20 odstotka razkrojne fosforave kisline in 0,4 odstotka dušika, z vrečo vred, v celih vagonih od postaje Hrastnik za kilogramski odstotek fosforave kisline 52, 50 v, v manjših množinah od hrastniške postaje proč z vrečo vred, za kilogramski odstotek fosforave kisline 53, 50 v, s povračitvijo tovornine to prejemne postaje; od graške

postaje proč za 100 kil z vrečo vred s približno 18 odstotka fosforave kisline 10 K 30 v, ne da bi se povrnila tovarnina.

Rudninski superfosfat

s 17 do 20 odstotka razkrojne fosforave kisline, za kilogramski odstotek fosforave kisline z vrečo vred, ako se naročijo celi vagoni od Hrastnika proč 48, 50 v; v malih množinah od postaje Hrastnik proč z vrečo vred 49, 50 v. Glede povračila tovarnine velja isto, kar smo rekli pri superfosfatu kostne moke.

Kartel je cene za rudninski in kostne moke superfosfat zopet zvišal za 1 vinar pri kilogramske modstotku fosforave kisline.

Žveplenokisli kalij

s 50 do 51 odstotka v vodi razkrojnega kalija, za 100 kil, z vrečo vred 27 K 75 od postaje Gradec ali Hrastnik proč.

Žveplenokisli amonijak

s približno 20 odstotka dušika kot amonij. 33 K 50 v.

Kostne moke bifosfat

s približno 22 odstotka fosforave kisline in s ½ do 1 odstotkom dušika 12 K 50 v za 100 kil z vrečo vred, od graške postaje proč.

Amonijakov bifosfat I.

s 15. % fosforave kisline in približno 6 odstotka dušika 17 K 70 v.

Amonijakov bifosfat II.

z 11% fosforave kisline in približno 5% dušika 14 K 30 v.

Kaliamonijakov bifosfat I.

z 11% fosforave kisline, 6% dušika kot amonij. in 10—11% kalija, razkrojnega v vodi, za 100 kil, z vrečo vred od Gradca proč 21 K 70 v.

Kaliamonijakov bifosfat II.

s 7% fosforave kisline, 4% dušika kot amonij. in 7% kalija, razkrojnega v vodi, za 100 kil, z vrečo vred od Gradca proč 14 K 25 v.

Kalijev bifosfat

s približno 11% fosforave kisline in 10% kalija, 11 K 85 v.

Amonijakov superfosfat

z 11 do 12% fosforave kisline in približno 6% dušika kot amonij. 6%, 21 K.

Kaliamonijakov superfosfat

z 10% fosforave kisline in 4% dušika (kor amonij.) in 10 do 11% kalija 18 K 60 v.

Pri dobavi v vrečah po 50 kil kosmate teže se zvišajo zgorajšnje cene za 50 vinarjev pri 100 kil.